

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 89 0 P 040795 17 Rev
Banjaluka, 15.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Gorjane Popadić kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Društvo sa ograničenom odgovornošću za aviosaobraćaj, turizam i trgovinu „RS A“ DOO iz I.I., (ranije: PP za aviosaobraćaj, turizam i trgovinu „RS A“ iz P., ...), zastupanog po punomoćniku N.K., advokatu iz S., protiv tužene RS - MUP RS, CJB R., zastupane po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Istočnom Sarajevu, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužene protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 P 003927 17 Gž 2 od 21.4.2017. godine, na sjednici održanoj dana 15.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Doboju broj 13 0 P 003927 17 Gž 2 od 21.4.2017. godine se preinačava tako što se žalba tužene uvažava i presuda Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 040795 16 P 2 od 30.12.2016. godine preinačava tako što se tužbeni zahtjev tužioca odbija.

Odluka o troškovima parničnog postupka preinačava se tako što se obavezuje tužilac da tuženoj na ime troškova parničnog postupka plati iznos od 4.800,00 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 040795 16 P 2 od 30.12.2016. godine obavezana je tužena da tužiocu na ime naknade štete isplati iznos od 163.950,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 19.05.2001. godine, pa do konačne isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 12.991,70 KM, sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 13 0 P 003927 17 Gž 2 od 21.4.2017. godine žalba tužene je odbijena i presuda Osnovnog suda u Sokocu broj: 89 0 P 040795 16 P 2 od 30.12.2016. godine, potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužena, iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac predlaže da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca da mu tužena na ime naknade štete za oduzetu robu isplati iznos od 163.950,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je tužilac pravni sljednik prvobitnog tužioca PP „RS A“ P. i aktivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari; da je PP „RS A“ P. na osnovu ugovora o konsignacionoj prodaji, zaključenog sa Fabrikom duvana N., nabavio veću količinu cigareta različite marke, koja roba je prešla granicu na graničnom prelazu K. i za koju je izdata jedinstvena carinska isprava; da je dana 09.07.1997. godine prilikom prevoza robe tužioca na relaciji P. – B., od strane pripadnika Policijske stanice R. od vozača M.P. oduzete cigarete marke "Vek E" 508 paketa, marke "Clasic E" 288 paketa, marke "Best" 19 paketa, marke "Vek" 1730 šteka i marke "Clasic" 2070 šteka; da je rješenjem istražnog sudije Okružnog suda u Srpskom Sarajevu broj: Ki-27/98 od 21.05.1999. godine, u krivičnom predmetu protiv okrivljenih J.T. i drugih, zbog krivičnog djela poreska utaja, odlučeno da će se zbog opasnosti od oštećenja i kvarenja izvršiti prodaja cigareta privremeno oduzetih od M.P., a da će se novac od prodaje uplatiti na depozit tog suda; da je dana 03.06.1999. godine zaključen ugovor o komisionoj prodaji između Okružnog suda u Srpskom Sarajevu, kao komitenta i AD "A." R., kao komisionara i da je predmet ugovora prodaja zaplijenjenih cigareta; da je Republika Srpska podnijela tužbu protiv AD "A." R., radi duga, jer nije postupio u skladu sa navedenim ugovorom i da je presudom Okružnog suda u Bijeljini broj: 012-0-Pž-07-000 051 od 17.09.2009. godine "A." obavezan da Republici Srpskoj isplati iznos od 160.054,92 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2006. godine pa do isplate; da je protiv J.T., ranijeg generalnog direktora tužioca, presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 0 K 016695 10 K od 13.01.2015. godine, koja presuda je pravosnažna sa danom 30.01.2015. godine, odbijena optužba da je u svojstvu generalnog direktora PP „RS A“ S.S., u namjeri da izbjegne uplate poreskih obaveza u vremenskom periodu od 01.01.1997. godine do 07.08.1997. godine, sačinio lažne fakture i otpremnice o prodaji iz svog konsignacionog skladišta na P. o isporuci 237.000 kg cigareta vrijednosti od 11.905.710 dinara, 800 kutija vinjaka, 10 kutija rakije loze, 195 kutija vina i 40 kutija sirupa, u vrijednosti od 345.149 din., te 170.744,95 kg kafe u vrijednosti od 2.892.603 din., sve u ukupnom iznosu od 15.080.462 dinara, a kako su sve te robe prodane na tržištu RS, utajio je porez u iznosu od 6.040.895 din., a kako proizilazi iz obrazloženja presude da je imenovani optužen i oglašen krivim, kao odgovorno lice po Rješenju Ministarstva ... Republičke ..., C. S.S., Komisije za ... broj 02/1,br.II-2-29/98,171.546/98 od 31.07.2002. godine, za iste radnje, istu vrstu i količinu robe, pa iz tog razloga ne može biti gonjen i kažnjen za isto krivično djelo za koje je odlukom suda ili organa donijeta pravosnažna odluka; da prema nalazu vještaka finansijske struke vrijednost oduzete robe iznosi 163.950,60 KM.

Kod takvog stanja činjenica, prvostepeni sud zaključuje da je neosnovan prigovor nedostatka pasivne legitimacije istaknut od strane tužene, jer je organ tužene oduzeo robu tužioca, drugi organ tužene donio odluku o skladištenju, dok je tuženoj dosuđen navedeni iznos duga za predmetnu robu. Takođe nalazi da je neosnovan prigovor zastarjelosti potraživanja istaknut od strane tužene, jer je tužilac prvobitnim zahtjevom tražio povrat oduzete robe, a nakon saznanja da je roba prodana prema ugovoru zaključenom između organa tužene i AD "A." R. dana 03.06.1999. godine, tužilac je 09.07.2003. godine zahtijevao isplatu vrijednosti oduzetih stvari, pa kako je to učinio u objektivnom roku od 5 godina, zaključio je da nema zastare potraživanja u smislu odredbe člana 376. Zakona o obligacionim odnosima („Sl. list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05, u daljem tekstu ZOO), te kako je tužilac

dokazao i osnov i visinu tužbenog zahtjeva, donio je presudu kojom je udovoljio tužbenom zahtjevu.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenično utvrđenje i pravni zaključak prvostepenog suda, te je žalbu tužene odbio i prvostepenu presudu temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), potvrdio.

Odluke nižastepениh sudova donesene su pogrešnom primjenom materijalnog prava.

Nije sporno da je predniku tužioca 09.07.1997. godine od strane radnika Policijske stanice R. oduzeta navedena vrsta i količina robe, da je u krivičnom predmetu protiv okrivljenih J.T. i drugih, zbog krivičnog djela poreska utaja, odlučeno da će se zbog opasnosti od oštećenja i kvarenja izvršiti prodaja privremeno oduzetih cigareta, a da će se novac od prodaje uplatiti na depozit suda. Kako tužiocu roba nije vraćena, podnio je tužbu 15.09.1997. godine za vraćanje stvari, prema odredbama člana 37. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 6/80 i 36/90 i „Službeni glasnik RS“ broj 38/03, u daljem tekstu: ZOSPO), koju je 09.07.2003. godine preinačio i zahtijevao naknadu štete u visini vrijednosti oduzetih stvari.

Prema odredbi člana 172. stav 1. ZOO pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija. Odredbom člana 155. ZOO šteta je umanjeње nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta). Da bi po odredbama čl. 154., 155. i 158. ZOO postojala odgovornost nekog lica za naknadu štete, potrebno je da su ispunjene sljedeće zakonske pretpostavke: da šteta postoji, da je prouzrokovana protivpravnom radnjom ili propuštanjem, da se radnja ili propuštanje mogu pripisati u krivicu štetniku i da postoji uzročna veza između radnji, odnosno propuštanja i nastale štete.

Organ tužene MUP, CJB, PS R., privremeno je oduzeo robu tužioca, koja je bila smještena u skladištu „A.“ R.. Rješenjem Okružnog suda u Bijeljini broj KI-20/98 od 23.03.1998. godine, protiv odgovornog lica tužioca, generalnog direktora J.T., određeno je sprovođenje istrage zbog krivičnog djela poreske utaje, a takođe je vođen i prekršajni postupak za carinski prekršaj. Odredbom člana 200. stav 1. Carinskog zakona („Sl. glasnik RS“ broj 4/93, dalje: CZ, koji je tada bio na snazi) propisano je da će se oduzeti roba koja je predmet prekršaja. Ta roba se stavlja pod carinski nadzor do okončanja prekršajnog postupka (stav 5. člana 200. CZ). Proizlazi da je oduzimanje robe tužiocu učinjeno u skladu sa ovlaštenjima organa tužene i u tim radnjama nema protivpravnosti.

Tačno je da je u krivičnom postupku, presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 0 K 016695 10 K od 13.01.2015. godine, protiv odgovornog lica, tadašnjeg zakonskog zastupnika tužioca J.T. odbijena optužba da je u svojstvu generalnog direktora PP „RS A“ S.S., u namjeri da izbjegne uplate poreskih obaveza u vremenskom periodu od 01.01.1997. godine do 07.08.1997. godine, sačinio lažne fakture i otpremnice o prodaji iz svog konsignacionog skladišta na P. o isporuci 237.000 kg cigareta vrijednosti od 11.905.710 dinara, 800 kutija vinjaka, 10 kutija rakije loze, 195 kutija vina i 40 kutija sirupa, u vrijednosti od 345.149 din., te 170.744,95 kg kafe u

vrijednosti od 2.892.603 din., sve u ukupnom iznosu od 15.080.462 dinara, a kako su sve te robe prodate na tržištu RS, da je utajio porez u iznosu od 6.040.895 dinara.

Međutim, kako proizilazi iz obrazloženja, da je ta presuda donesena iz razloga što je isti optužen i oglašen krivim, kao odgovorno lice, po Rješenju Ministarstva ... Republičke... , C. S.S., Komisije za ... broj 02/1, br.II-2-29/98, 171.546/98 od 31.07.2002. godine, za iste radnje, istu vrstu i količinu robe, pa je to razlog što isti ne može biti gonjen i kažnjen za isto krivično djelo za koje je odlukom suda ili organa donijeta pravosnažna odluka.

Odredbom člana 200. stav 6. CZ je propisano da vlasnik robe stavljene pod carinski nadzor ima pravo na naknadu štete na teret budžeta, ako se u sprovedenom carinskom postupku utvrdi da nije postojao carinski prekršaj.

Takođe, odredbom člana 50. Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS“ broj 12/94, 16/95, 21/96, 40/98 i 96/03, dalje: ZP), koji je tada bio na snazi, propisano je da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu izvršenjem prekršaja. Ta imovinska korist se unosi u budžet Republike Srpske.

Prema tome, tužilac je imao pravo da traži naknadu štete samo pod uslovom da je dokazao da nije postojao carinski prekršaj, što u konkretnom nije slučaj, zbog čega je pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo odbiti tužbeni zahtjev tužioca, jer nisu ispunjene pretpostavke za dosuđenje naknade štete iz odredbe člana 154. i 155. ZOO.

Iz navedenih razloga, odlučeno kao u izreci na osnovu odredbi člana 250. stav 1. ZPP.

Kako su odluke nižestepenih sudova preinačene, to je ovaj sud odlučio o troškovima postupka na osnovu odredbe člana 397. stav 2. ZPP, a u vezi sa članom 386. stav 1., članom 387. i članom 395. ZPP. Obavezan je tužilac da tuženoj, koja je uspjela sa revizijom, naknadi na ime troškova postupka ukupno 4.800,00 KM, od čega na ime sastava odgovora na uređenu tužbu 960,00 KM, pristupa zastupnika tužene na dva održana ročišta (29.04.2015. godine i 25.06.2015. godine) po 960,00 KM, te pristupa na dva održana ročišta 01.11.2016. godine i 23.11.2016. godine u ponovnom postupku po 960,00 KM, a ve shodno tarifnim brojevima 2. i 12. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata (“Službeni glasnik RS” broj 68/05).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić